

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 14

DOM
2013-09-25
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
15743-13

SÖKANDE

Demoskop AB, 556355-0275

Ombud: Per Hörnsten
Demoskop AB
Floragatan 13
114 75 Stockholm

MOTPART

Stockholms stad

Ombud: Stadsjuristen Catharina Gyllencreutz
Juridiska avdelningen
105 35 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2013 -09- 2 5	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Demoskop AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 395138

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN M.M.

Stockholms stad genomför en upphandling av ramavtal avseende undersökningstjänster. Av tilldelningsbeslutet daterat den 25 juni 2013 framgår att Stockholms stad har beslutat att tilldela följande fem anbudsgivare ramavtal: Enkätfabriken AB, Market intelligence and research Stockholm AB, Markör Marknad & Kommunikation AB, Novus Group International AB och SWECO Eurofutures AB.

Demoskop AB ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför Demoskop AB bl.a. följande. Anbudsgivare SWECO har i sitt anbud offererat timpriset 100 kr per timme för personal med kompetensen metodansvarig/statistiker /urvalsansvarig. Ingen näringsidkare med avtalsenliga löner kan erbjuda så låga timpriser och det är uppenbart att SWECO inte kommer att debitera 100 kr per timme för denna kompetens i framtida projekt. Timpriset för den aktuella kompetensen utgör, tillsammans med timpriset för tre andra kompetensområden, priskomponenten i upphandlingens utvärderingsmodell. Timpriset är satt lågt för att få ett så lågt utvärderingspris som möjligt för att få teckna ramavtal. När utvärderingen av en upphandling baseras på ett eller flera olika timpris utan att timpriserna på något sätt relaterar till ett eller flera typfall vars prissättning också ingår i utvärderingen speglar inte timpriset de prisnivåer som upphandlaren kan förvänta sig av leverantörer under ramavtalstiden. Av den anledningen fungerar inte timpris som utvärderingsgrund i en upphandling såvida upphandlaren inte har ett vattentätt uppföljningssystem av upparbetade timmar i framtida projekt. Stockholms stad kan därför inte hävda att de antagit de mest ekonomiskt fördelaktiga anbuden.

Stockholms stad påstår att Demoskop AB inte riskerar att lida skada av stadens beslut eftersom Demoskop AB kom på tolfte plats i utvärderingen.

Detta påstående är irrelevant. Överprövningen handlar inte om huruvida Demoskop AB lider skada eller inte, utan det handlar om utvärderingsmodellen baserat på timpris som Demoskop AB inte anser kan utgöra en relevant jämförelse mellan leverantörerna och som i slutändan inte borgar för att Stockholms stad investeringar i undersökningstjänster blir mest kostnadseffektiva ur ett kostnads- och kvalitetsperspektiv.

Stockholms stad bestrider bifall till ansökan om överprövning och anför bl.a. följande. Stockholms stad har inte brutit mot de grundläggande bestämmelserna i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, eller mot någon annan bestämmelse i LOU. Leverantörerna har behandlats på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, anbudet har prövats i enighet med förutsättningarna i förfrågningsunderlaget och upphandlingen har genomförts på ett öppet sätt. Den anbudsgivare som offererat det aktuella timpriset är en etablerad aktör inom området med god ekonomi. Stockholms stad har fått bekräftat att timpriset om 100 kr för kompetensen metodansvarig/urvalsansvarig är korrekt och att anbudsgivaren bestämt sig för att bjuda på metodtimmar i undersökningssuppdragen som ett mervärde och en kvalitetsgaranti. Det finns inte någon anledning att ifrågasätta anbudsgivarens marknadsmässiga och prismässiga bedömningar och överväganden. En upphandlande myndighet har inte någon skyldighet att förkasta ett lågt anbud. Av rättspraxis följer att en upphandlande myndighets anbudsvärdering får godtas om det inte finns uppenbara skäl till en annan bedömning. Av förfrågningsunderlaget punkt 4.6. framgår att de avtalade timpriserna utgör ett takpris för prissättningen i samband med de förnyade konkurrensutsättningarna. Den valda utvärderingsmodellen är förutsägbar och ändamålsenlig och den diskriminera inte någon anbudsgivare.

Demoskop AB kan inte heller riskera att lida skada då bolaget i utvärderingen rangordnades som nummer tolv och således inte kan komma ifråga för ett avtal med Stockholms stad.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Enligt 1 kap 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU. Rätten kan därvid endast besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Demoskop AB har gjort gällande att en anbudsgivares timpriser inom ett visst kompetensområde har satts för lågt, vilket påverkat utvärderingen av anbudet.

Det finns inte någon skyldighet i LOU att förkasta låga anbud och det finns inte heller något förbud att anta orimligt låg anbud. Enligt 12 kap. 3 § LOU finns en möjlighet för den upphandlande myndighet att förkasta ett anbud som den uppfattar är onormalt lågt. Bestämmelsen är dock fakultativ och ger den upphandlande myndigheten en möjlighet, men inte en skyldighet, att förkasta ett anbud (Kammarrätten i Göteborgs dom den 28 juni 2007 mål nr 1641-07 och Kammarrätten i Jönköpings dom den 2 juli 2009 i mål

nr 1247-09). Skäl för ingripande enligt LOU saknas därmed. Därtill kommer att en ytterligare förutsättning för att en domstol ska ingripa i en upphandling är att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada. Det ankommer på den som ansöker om överprövning att visa att skaderekvistet är uppfyllt. Demoskop AB har inte ens gjort gällande att bolaget har lidit skada eller riskerar att lida skada av Stockholms stads agerande. Det sagda innebär att bolagets ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Ulrika Melin

Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Lina Smed har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.